

27.11.2024

Jakelun mukaan

KANTA- HÄMEEN JA PÄIJÄT-HÄMEEN VESIEN- JA MERENHOIDON YHTEISTYÖRYHMÄN (2024–2029) KOKOUS 2/2024

Aika: 27.11.2024 klo 9–14

Paikka: Niipalan tila, Hollola

Paikalla: Paula Mustonen, Hämeen liitto (Teams)
Kaisa Torri, Päijät-Hämeen liitto
Petra Korkiakoski, Hämeenlinnan seutukunta (Hämeenlinna) (Teams)
Sonja Lahtinen, Riihimäen seutukunta (Loppi) (Teams)
Niina Salminen-Åberg, Forssan seutukunta (Forssa) (Teams)
Ismo Malin, Lahden seutukunta (Lahti)
Rauno Hännikäinen, Lahden seutukunta (Padasjoki) (Teams)
Tarja Laitinen, Heinolan seutukunta (Heinola) (Teams)
Sini Mustakallio, Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI) (Teams)
Jussi Leino, Etelä-Savon ELY-keskus, Vesihuolto (Teams)
Jorma Kirjavainen, Pohjois-Savon ELY-keskus
Ilkka Vesikko, Pohjois-Savon ELY-keskus (Teams)
Petri Mäkinen, Kalatalouden keskusliitto (Teams)
Seppo Rantanen, Heinolan kalatalousalue
Mika Soramäki, Hämeenlinnan kalatalousalue
Anja Hiidenheimo, Hämeenlinnan kalatalousalue
Markku Mikkola, Hauhon reitin kalatalousalue (Teams)
Kari Aikio, MTK-Häme ry
Asta Sarkki, MTK metsälinja (MTK Metsänomistajat)
Anni Hulkkonen, Metsähallitus (Luontopalvelut)
Jouni Rantala, Suomen metsäkeskus
Marko Muuttola, Suomen Riistakeskus (Teams)
Mika Nieminen, Luonnonvarakeskus (LUKE) (Teams)
Kimmo Kahilainen, Helsingin yliopisto (Teams)
Jussi Ahonen, Geologian tutkimuskeskus (GTK) (Teams)
Janne Pulkka, KVVY (Teams)
Suvi Mäkelä, Vanajavesisäätiö sr/Vanajavesikeskus
Heikki Mäkinen Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö
Minna Uosukainen, Teollisuus (SSAB Europe Oy) (Teams)
Sanni Tiukka, Delfort Group (Teams)
Briitta Vilkki, Puolustusvoimat (Teams)
Marja-Liisa Suomalainen, Oma Visio -hanke
Timo Karttunen, Oma Visio -hanke
Sari-Anna Vilander, Vapaa Virtaankoski II -hanke
Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus
Elina Mäkeläinen, Hämeen ELY-keskus (Teams)
Heini-Marja Hulkko, Hämeen ELY-keskus

Petri Siiro, Hämeen ELY-keskus
Katja Pellikka, Hämeen ELY-keskus

1. Kokouksen avaus, ylijohtaja Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus
Muilu avasi kokouksen kello 9.35 ja kertoi kuulumiset valtion aluehallinnon uudistuksesta. Uudistuksesta voi lukea lisää Hämeen ELY-keskuksen uusimmasta Uutiskirjeestä:
<https://keha.viestitys.fi/messages/view/3491/13118/6694fe6fa777b0b9b90400c84afa1ca2>
2. Järjestäytyminen ja työjärjestyksen hyväksyminen, ylijohtaja Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus
Muilu toivotti osallistujat läsnä ja etäyhteyksillä tervetulleiksi. Muilu toimii kokouksen puheenjohtajana ja Pellikka sihteerinä.
3. Maanviljelijän huominen on ylihuomenna, Kari Aikio, MTK Häme
Aikio esitteli maatalouden kehittämisen, kannattavuuden ja vesienhoidon limittymistä toisiinsa. Esityksessä käytiin läpi maan kasvukunnosta huolehtimisen tärkeyttä ja toimia eroosion ja ravinnekuormituksen vähentämisessä. Lisäksi hän esitteli hiiliviljelyn menetelmiä. (liite 1)
4. Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelman toteuttaminen – pohjavesien suojeleminen Lahdessa, vesiensuojelupäällikkö Ismo Malin, Lahden kaupunki
Malin esitteli Lahden alueella tehtyjä pohjavesiselvityksiä, suojelusuunnitelmia ja toimenpideohjelmia. Pohjavesien pilaantumista on alueella aiheuttaneet mm. rautatiet, tiesuolaus, vuotavat öljysäiliöt ja autojen pesu. Ongelmiin on pyritty puuttumaan ja esimerkiksi tiesuolauksessa on tärkeillä alueilla siirrytty korvaaviin kemikaaleihin. Seudullinen pohjavesityöryhmä kokoontuu alueella säännöllisesti ja suojelusuunnitelmat ovat olleet tärkeitä työkaluja pohjavesien suojelutyössä. (liite 2)
5. Vesienhoidon suunnittelun ajankohtaiset asiat, hydrobiologi Heini-Marja Hulkko ja hydrogeologi Petri Siiro, Hämeen ELY-keskus
Hulkko kertoi vesienhoidon tulevasta aikataulusta, kuluvan vesienhoitokauden toimenpiteiden toteutumisesta, vesienhoidon suunnittelun etenemisestä sisältäen pintavesien tyypittelyn tarkistuksen, paineiden arvioinnin ja luokittelun valmistelun. Lisäksi käytiin läpi keskeisten kysymysten kuulemisen palautteita.
Lainsäädäntöön liittyvistä ajankohtaisista vesienhoidon asioista Hulkko mainitsi vesienhoidon sitoviin ympäristötavoitteisiin ja niistä poikkeamista koskevan hallituksen esityksen, joka on edennyt eduskuntaan. Asialla on vaikutusta vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettuun lakiin, ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin. Toisena lainsäädäntöön liittyvänä asiana Hulkko nosti esille sen, että EU-komissio on aloittanut rikkomusmenettelyn Suomea vastaan. Syynä tähän on vesilain mukaisten lupien pysyvyys, joka ei ole vesipuidedirektiivin mukainen. Suomella on kaksi kuukautta aikaa vastata komissiolle. Keskustelussa todettiin tämän vaikuttavan ainakin voimalaitospatoihin.
Lopuksi Hulkko mainitsi Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) tarkastuskertomuksen, jonka mukaan YM ja MMM eivät ole ohjauksellaan

riittävästi varmistaneet maatalouden ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtäävän valtion rahoituksen tuloksellisuutta. Kertomuksen mukaan ministeriöiden tulisi määrittellä kuormituksen vähentämistavoitteet selkeästi ja perustellusti, kohdentaa rahoitus kustannusvaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja kohteisiin sekä tuottaa järjestelmällistä tietoa rahoituksen vaikutuksista.

Siirö kävi läpi pohjavesialueiden osalta vesienhoidon suunnittelun etenemisen (riskien arviointi ja tila-arvion valmistelu). (liite 3)

Vesienhoidon toimenpiteiden toteutumisesta 2022–2024 on esityksessä esitettyä tarkemmin oheisessa liitteessä. (liite 4)

6. Tehdyt vesistökuunnostukset vuosina 2022–2024 sekä toimenpiteiden vaikuttavuus ja ilmastomuutosskenaariot, vesienhoidon asiantuntija Katja Pellikka, Hämeen ELY-keskus
Pellikka kävi läpi ravinnekuormituksessa tapahtuneita muutoksia, vuosien 2022–2024 aikana tehtyjä valuma-alue- ja vesistökuunnostuksia sekä eri vesienhoitokausilla tapahtuneita vesimuodostumien ekologisen tilan kohentumisia ja heikkenemisiä ja syitä niihin. Lopuksi käytiin läpi ympäristöhallinnon Vemala-kuormitusmallin skenaarioita vuosille 2024–2053 ja kuinka ne vaikuttavat vesistöjen virtaamiin ja kesäajan fosforipitoisuuksiin sekä millainen vaikutus vesienhoidon toimenpideohjelman (2022–2027) toteutuneilla toimilla olisi fosforipitoisuuksiin. (liite 5)
7. Lounas
8. Oma Visio -hankekokonaisuus Hauholla, hankekoordinaattori Marja-Liisa Suomalainen ja Pro Hauhonselkä ry:n puheenjohtaja Timo Karttunen
Suomalainen ja Karttunen esittelivät Hauholla toimivan hankeryypään rahoitusta, yhteistyötä ja tehtyjä toimia. Pro Hauhonselkä ry hallinnoi Oma Visio – Hauhon pitäjän vesienhoitohanketta, Nuorten Visio -hanketta ja Hauhon vesistöjen valuma-alue-suunnittelu -hanketta, jotka toimivat yhteistyössä ja joilla on kaikilla omat sidosryhmänsä. Oma Visio -hankkeessa tehdään monipuolista viestintää ja hanke järjestää mm. kaikille avoimen webinaarin, jonka ohjelma ja linkki löytyy hankkeen nettisivulta: <https://prohauhonselka.fi/webinaari/>. (liite 6)
9. Virtaankosken ennallistaminen, Sysmän Tainionvirta Oy / Vapaa Virtaankoski II -hankkeen projektipäällikkö Sari-Anna Vilander
Vilander esitteli historiallisesti merkittävän Virtaankosken ennallistamista ja kunnostamista. Työtä on tehty pitkäjänteisesti useissa eri rahoitusinstrumenttien hankkeissa ja työ edelleen jatkuu. Eri osakokonaisuudet ovat vaatineet runsaasti pohjatyötä paikallisten keskuudessa yhteisymmärryksen saavuttamiseksi ja moninaisiin rahoitusmahdollisuuksiin perehtymistä. Alueella on otettu suunnitelmissa laajalti huomioon niin historiallisia, ekologisia, maisemallisia, virkistyskäyttöön, talouteen ja vetovoimaisuuteen liittyviä asioita. Tänäpä on julkaistu alueesta video, jossa Pelti Peltonen esittelee kunnostustyötä: <https://www.youtube.com/watch?v=Ha0bo2NvCL8> (liite 7)
10. Muut asiat
Muilu kertoi lyhyesti elinvoimakeskusten ja lupa- ja valvontaviraston organisoitumisesta, joskin osa asioista on vielä selvittelyn alla. Ohiesessa liitteessä on asiasta lisätietoa. (liite 8)
11. Seuraava kokous, keväällä 2025 Kanta-Hämeessä

Kokouspäivämäärää ei päätetty, mutta ELY-keskus kutsuu kokouksen koolle. Kokoukseen pyritään saamaan esitelmä metsätalouden vesienhoidosta. Kokouksen yhteyteen yritetään järjestää myös maastokäynti joihinkin mielenkiintoisiin metsätalouteen liittyviin kohteisiin.

12. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin kello 13.42.

Ylijohtaja

Tommi Muilu

Yksikön päällikkö

Elina Mäkäläinen

Liitteet

1. Maanviljelijän huominen on ylihuomenna (Aikio)
2. Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelman toteuttaminen – pohjavesien suojelu Lahdessa (Malin)
3. Vesienhoidon suunnittelun ajankohtaiset asiat (Hulkko & Siiro)
4. Kuluvan vesienhoitokauden toimenpiteiden toteutumisen väliarvio, pintavedet (Hulkko)
5. Tehdyt vesistökunnostukset vuosina 2022–2024 sekä toimenpiteiden vaikuttavuus ja ilmastomuutoskenaariot (Pellikka)
6. Oma Visio -hankekokonaisuus Hauholla (Suominen & Karttunen)
7. Virtaankosken ennallistaminen (Vilander)
8. Aluehallintouudistus ja organisoituminen, kooste

Jakelu

Kanta- ja Päijät-Hämeen vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän varsinaiset edustajat

1. Paula Mustonen, Hämeen liitto
2. Kaisa Torri, Päijät-Hämeen liitto
3. Petra Korkiakoski, Hämeenlinnan seutukunta
4. Sonja Lahtinen, Riihimäen seutukunta
5. Niina Salminen-Åberg, Forssan seutukunta
6. Ismo Malin, Lahden seutukunta
7. Tarja Laitinen, Heinolan seutukunta
8. Ilona Joensuu, Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)
9. Jussi Leino, Etelä-Savon ELY-keskus, Vesihuolto
10. Jarmo Rämö, Riihimäen Vesi ja Kimmo Paakkonen, Forssan vesihuoltoliikelaitos; Vesihuoltolaitokset
11. Jorma Kirjavainen, Pohjois-Savon ELY-keskus / Järvi-Suomen kalatalouspalvelut
12. Tomi Ranta, Kalatalouden keskusliitto sekä Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalue
13. Seppo Rantanen, Heinolan kalatalousalue
14. Mika Soramäki, Hämeenlinnan kalatalousalue
15. Janne Rautanen, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
16. Päivi Rönni, MTK-Häme ry
17. Olle Häggblom, Salaojayhdistys ry
18. Asta Sarkki, MTK metsälinja (MTK Metsänomistajat)
19. Teijo Heinänen, Metsähallitus, Luontopalvelut, Metsätalous
20. -, Suomen metsäkeskus
21. Marko Muuttola, Suomen riistakeskus
22. Mika Nieminen, Luonnonvarakeskus (LUKE)
23. Kimmo Kahilainen, Helsingin yliopisto, Lammin biologinen asema

24. Jussi Ahonen, Geologian tutkimuskeskus (GTK)
25. Maria Lehtimäki, Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK)
26. Janne Pulkka, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVVY)
27. Esa Korkeamäki, Kymijoen vesi ja ympäristö ry
28. Juha Niemi, Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry
29. Suvi Mäkelä, Vanajavesisäätiö sr/Vanajavesikeskus
30. Heikki Mäkinen Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö
31. Minna Uosukainen, Teollisuus (SSAB Europe Oy Hämeenlinnan tehdas)
32. -, Hämeen kauppakamari
33. Briitta Vilkki, Puolustusvoimat

Tiedoksi

Varaeddustajat

Hämeen ELY-keskus: Petri Horppila, Heini-Marja Hulkko, Mimmi Kaskenpää, Sinikka Koikkalainen, Elina Laine, Tommi Muilu, Elina Mäkeläinen, Juha Poutiainen, Petri Siiro, Annu Tulonen, Elina Sorvali, Katja Pellikka.

Uudenmaan ELY-keskus: liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue / Arto Kärkkäinen

Kokoukseen kutsutut